

STRATEGO

Hrvatska – zemlja multikulturalnog rasizma? (3)

Autor **Plamenko Cvitić** - Monday, November 6, 2023, 18:42

Kako smo već istaknuli u prethodnom članku, raspoloženje hrvatske javnosti prema strancima intenzivno se počelo mijenjati protekle tri godine, kad su u Hrvatsku počeli pristizati strani radnici.

Isprva nisu bili odveć zamijećeni, jer su dolazili raditi u građevinske tvrtke, pa tako raštrkani po brojnim gradilištima diljem Hrvatske nisu odavali dojam da ih je mnogo. Situacija se promijenila kad su proteklih godinu, dvije počeli voziti Ubere i na mopedima dostavljati hranu u većim gradovima. Na društvenim mrežama počeli su se pojavljivati rasistički komentari: korisnicima je smetalo što im hranu dostavlja osoba koja ne govori hrvatski ili se slabije snalazi po gradskim ulicama i adresama, a ružne komentare počeli su davati i njihovi kolege – drugi dostavljači, koji su smatrali da im dolazak radnika iz azijskih zemalja smanjuje prilike za zaradu ili samu satnicu. Ipak, stranih radnika bilo je sve više, pogotovo na poslovima na kojima nije nužno dobro poznavanje hrvatskog jezika: tako smo ih najčešće vidjeli kako u većim trgovinama pune police ili rade druge pomoćne poslove.

Zanimljiv je slučaj iz velikog dućana u mojoj blizini: već gotovo godinu dana ondje radi dva, tri strana radnika iz Nepala, od jutra do mraka puneći police. Međutim, ovog ljeta pojavila se i jedna mlada djevojka, također iz Nepala. I ona je isprva punila police, no izgleda da je ponešto ambicioznija od svojih sunarodnjaka, pa se jako potrudila da nauči i svlada barem osnove hrvatskog jezika. U jednom trenutku poslovođa ju je premjestio na odjel salama, dakle u neposredni kontakt s kupcima. Istini za volju, u početku nije djelovalo obećavajuće, miješala je engleski i hrvatski jezik i nije se posve snalazila. Kako su mnogi Hrvati nažalost i inače neljubazni, nekulturni i bahati i prema hrvatskim trgovkinjama, sličnu sudbinu doživjela je i mlada Nepalka. U nekoliko navrata bio sam prisutan neugodnim situacijama u kojima su pojedini kupci vrlo ružno odnosili prema njoj, ispoljavajući nepatvoreni rasizam, pa čak se i otvoreno bunili zašto ih poslužuje osoba koja ne zna hrvatski jezik. Da bi stvar bila još gora, u tome su imali i podršku nekih hrvatskih djelatnika, koji su se svojoj kolegici podsmjehivali ili je čak kritizirali, te potihom kupcima sugerirali neka se na nju požale poslovođi. Njihovo 'objašnjenje' za nesnošljivost prema stranim kolegama bilo je da su strani kolege voljni raditi za manje novaca, pa zbog toga poslodavac njima ne povisuje plaće.

U međuvremenu, mlada Nepalka se jako potrudila da što bolje svlada hrvatski jezik. Prije nekoliko dana već je posve razumjela što treba napraviti kad joj mrzovoljni kupac kroz zube procijedi, primjerice, „Dvajst deka parizera“. Kao promatraču, meni je najzanimljivije što joj osmijeh gotovo nikad ne silazi s lica – čak ni kad je posve očito da kupac s druge strane poslužnog pulta prema njoj iskazuje snažnu antipatiju.

Simpatična Nepalka, srećom, dosad čini se nije doživjela snažnije ispade ksenofobije i rasizma, ali te su pojave na žalost sve češće u Hrvatskoj. Tako je sredinom ožujka ove godine u domaćim medijima osvanula

vijest o 34-godišnjem Jurju Mesiću iz Ivanić Grada. Dotični je, naime, koji dan prije na društvenim mrežama objavio vlastiti video-uradak u kojem verbalno napada i vrijeđa dostavljača Wolta. Mesiću se nije svidjela dostavljačeva boja kože, pa je Woltovcu poručio da "ode doma u Indiju" jer "ovo je Hrvatska, ovo je Europa. Za bijele ljude, ne za crnce". Kako se hrvatska javnost zbog tog incidenta iznimno uznemirila, već sljedeći dan Mesiću je na vrata došla policija i uhitila ga, a on je tijekom uhićenja i pretresa policajcima i okupljenim novinarima pokazao raskoš svog intelekta vičući "Heil Hitler".

Da Mesićev priglupi ispad nije izoliran slučaj mogli smo svjedočiti samo tjedan dana kasnije: u noći s petka na subotu 19. ožujka u Zagrebu je skupinu od nekoliko radnika iz Indije ničim izazvan napao ostrašćeni 20-godišnjak. Jednog radnika je udario nogom u potkoljenu, drugog šakom u lice, a o količini mladićeve mržnje prema strancima govori i podatak da ih je nakon tog incidenta slijedio do ugostiteljskog objekta u koji su se oni otišli skloniti od napada i tamo ih nastavio vrijeđati, sve dok nije stigla policija i uhitila ga.

Ovaj novinarski projekt ostvaren je u okviru financijske potpore novinarskim radovima Agencije za elektroničke medije.

Plamenko Cvitić

<http://plamenko-cvitic.from.hr>

